

INFORME SOBRE LA QUALITAT LINGÜÍSTICA EN LES TERTÚLIES ESPORTIVES (gener del 2026)

1 INTRODUCCIÓ

L'Observatori de la Qualitat Lingüística (OQL) ha dut a terme una campanya sectorial centrada en les tertúlies esportives. Les mostres han sortit de programes de ràdio i televisió d'emissores dels territoris de parla catalana: À Punt Ràdio (*Línia de fons i 90 minuts*), IB3 (*Esport 3 en joc*), Catalunya Ràdio (*Tot Costa* i *El club de la mitjanit*), RAC1 (*Tertúlia esportiva*), Lleida TV (*Lleida en joc*), Ràdio Andorra (*Zona esports*), Ràdio Arrels (*El rugbi de cap de setmana*). Dels 9 programes analitzats, un va ser emès l'any 2018, un altre l'any 2024, i els set restants són del 2025. Els fragments recollits tenen una duració d'entre 6 i 13 minuts; en total s'han transcrit i analitzat 1h 41m 51s d'àudio.

L'objectiu d'aquest informe és analitzar la qualitat lingüística en les tertúlies esportives. Pel que fa a la tria de les mostres, s'ha tingut en compte la diversitat dialectal (central, balear, valencià, septentrional i nord-occidental) i la diversitat temàtica, és a dir, la presència de diferents esports: futbol, bàsquet, rugbi, tenis, natació, karate, hoquei patins i handbol. Tot i que en les tertúlies habitualment hi ha un periodista amb funció de moderador, en general, tots els tertulians se situen en igualtat de condicions i aporten la seva opinió personal.

1.1 LES VEUS DE L'INFORME

En les mostres analitzades hi intervenen 39 interlocutors: 4 de balears, 14 de centrals, 10 de nord-occidentals, 1 de septentrional, 7 de valencians i 3 nous parlants (amb el castellà com a primera llengua). D'entre aquests interlocutors hi ha els presentadors, amb la funció de conduir el programa i el debat; els tertulians, més o menys especialitzats en el tema de què es tracta; i altres persones vinculades amb el món esportiu (jugadors i entrenadors).

1.2 SITUACIÓ COMUNICATIVA

En les tertúlies es parla sobre l'actualitat esportiva de manera informal; és per això que hi predomina el llenguatge oral espontani.

1.3 FONTS CITADES EN L'INFORME

Pel que fa a les fonts que s'esmenten, vegeu el document [Fonts citades en els informes de l'OQL](#).

2 ANÀLISI LINGÜÍSTICA DE LES DADES OBTINGUDES

A continuació presentarem els aspectes lingüístics analitzats agrupats en cinc grans blocs: fonètica, morfologia, sintaxi, lèxic i pragmàtica.

2.1 FENÒMENS FONÈTICS

2.1.1 Vocalisme

2.1.1.1 Caiguda de *a/e* pretòniques en contacte amb una *r*. S'observen dos mots en els quals apareix aquest fenomen repetides vegades en les mostres analitzades: *però* (veg. 2.1.1. 16) i *veritat*. També apareix un cas de caiguda d'aquesta vocal en la paraula *etcètera* (C). Aquesta pronúncia es considera pròpia dels registres informals i, per tant, s'evita en els registres formals ([GIEC 3.3.4.2](#) i [GBU 1.3 R5](#)).

2.1.1.2 Supressió de */a/* inicial. S'observen diversos mots que comencen per *a* (o *ha*) àtona en què es produeix una elisió de la vocal [ə] inicial: [Ø]guem (per *haguem*) (C), [Ø]deu (per *adeu*) (C), [Ø]nar (per *anar*) (C i N), [Ø]nant (per *anant*) (C), [Ø]naven (per *anaven*) (C) i [Ø]nem (per *anem*) (C i N). Aquest fenomen és propi dels registres informals.

2.1.1.3 Manca de neutralització [ə > e/a]. S'observen casos en els quals hi ha una manca de neutralització en parlants del català central en mots com *el* [e], *espanyola* [e], *Ferran* [e], *simple* [e], *sobretot* [e], *Torres* [e] i *quinze* [a]. Cal destacar, però, que en tots els casos es tracta d'un neoparlant. També ocorre en un parlant de català septentrional que pronuncia, diverses vegades, el mot *equip* amb [e] en lloc de la [ə] inicial. En parlars orientals no és acceptable la manca sistemàtica de neutralització ([GIEC 3.2.2](#)).

2.1.1.4 Elisió de la vocal neutra final en mots esdrúixols acabats en *ia* (B). S'observa un cas en què un parlant baleàric pronuncia la paraula *famili*[Ø]. Aquesta pronúncia és habitual de la parla col·loquial, però no és acceptable en registres formals ([GIEC 5.2.1.1d](#)).

2.1.1.5 Pronúncia [a] en comptes de [e]. En nord-occidental s'observen casos com: *ho entenc* [a] (N); *estem* [a]; *entrenadors* [a] (N); *esforç* [a] (N); *esportiva* [a] (N). També en les diverses formes del verb *estar*: *està* [a] (N), *s'estan* [a], *estem* [a] (N), *esteu* [a] *empipats* [a] (N); l'article *el* [a] (N), *els* [a] (N) i *les* [a] (N); i en les contraccions *del* [a] (N) i *dels* [a] (N). Segons la gramàtica ([GIEC 3.3.4.1e](#)), «En els parlars occidentals, és bastant general la pronúncia de [a] en comptes de [e] en la síl·laba travada inicial, especialment en mots que comencen per *en*, *em* i *es* [...] i en altres com *sencer* i *llençol*».

Hi ha un cas en què aquest canvi de pronúncia es produeix en una vocal tònica: *entre* [a] *cometes* (N), en una presentadora amb vocalisme vacil·lant. També s'observen els mots *falten* [a] (N) i *parlàvem* [a] (N). Aquestes pronúncies no són adequades en el català occidental.

2.1.1.6 Pronúncia de la *a* àtona final com a [ɛ] (N). S'observen casos d'aquest fenomen en interlocutors nord-occidentals: *acabar-la* [ɛ] i *llarga* [ɛ]. Segons la gramàtica ([GIEC 3.3.4.1.c](#)), en parlars nord-occidentals, la *a* àtona final es pronuncia generalment com a [ɛ], i es tracta d'una pronúncia acceptable.

2.1.1.7 Tancament de la $\epsilon > e$. Es detecten tres casos en què es pronuncia la *e* de manera inesperada: *carpeta* [e] (C), *matèria* [e] (N) i *Sergi* [e] (N). Aquestes pronúncies no són adequades en els parlars en què s'han observat.

2.1.1.8 Canvi de *e* en *i*. S'observa que un tertulià valencià en tres ocasions pronuncia *dixa* com a variant de la tercera persona del singular del present d'indicatiu del verb *deixar*. Aquest fenomen és degut al caràcter tancador de la consonant palatoalveolar [ʃ] en contacte amb la vocal *e*. Aquesta modificació es percep com a col·loquial *i*, per tant, s'evita en registres formals ([GIEC 3.3.4.2a](#), [GEIEC 1.2.2g](#) i [GBU 1.3 R5](#)).

2.1.1.9 Pronúncia inesperada de la *o*. Apareix algun cas de realització del pronom *jo* amb *o* tancada [o] en lloc de [ɔ] en central i balear. Aquesta pronúncia del pronom s'observa una gran quantitat de vegades en els interlocutors nord-occidentals i és congruent amb les observacions del [DCVB](#), *jo*, i de l'[ALDC mapa 1921](#). Igualment, es troben altres mots realitzats amb tancament de la *o*: *Força* [o] (N), *coses* [o] (C), *pot* [o] (N) i *Esports* [o] (N). També s'observen casos de manca de neutralització de la *o* en paraules com *companyia* [o] (C) i *construcció* [o] (C). Per contra, hi ha dos casos de realització de la *o* com a *u*: *triomf* [u] (C) i *orelles* [u] (N).

2.1.1.10 Articulació del mot *que*. S'observen molts casos en els quals el mot *que* es pronuncia amb la *e* tancada en lloc de la neutra [ə] en parlants del dialecte central. Aquesta pronúncia no és acceptable en cap registre en català oriental.

2.1.1.11 Confusió entre *que* i *què*. S'observa un cas en què un interlocutor pronuncia el pronom relatiu *què* amb la *e* neutra [kə]: *el desacomplexament amb què* [kə] *Deco parla d'aquesta operació* (C). Igualment passa a la inversa, quan un tertulià pronuncia [ké] el pronom relatiu *que*: *el que* [ké] *escriu el Bautista* (C). Aquestes pronúncies no són acceptables en cap registre.

2.1.1.12 Fenòmens en diftongs. S'observen alguns casos de paraules amb diftong que presenten una monoftongació o absorció de la semivocal.

En primer lloc, el mot *q[Ø]alificatiu* (V) presenta una absorció de la semivocal *u* del diftong precedit d'una velar. Segons la gramàtica ([GIEC 2.5.2b](#)), aquest fenomen, que s'evita en registres formals, és habitual en diversos parlars orientals (sobretot baleàrics), però en aquest cas apareix en valencià, i pot ser degut a la interferència del castellà *calificativo*.

En segon lloc, s'observen tres aparicions del mot *diumenge* amb elisió de la *i*: *d[Ø]umenge* (N). Aquesta realització és pròpia del discurs oral espontani d'alguns parlars, però s'evita en els registres formals.

2.1.1.13 Pronúncia del verb *obtenir*. S'observa un cas en el qual una interlocutora central en lloc de dir *obtindrà* pronuncia *obtendrà*, probablement per interferència forana. Aquesta pronúncia no és acceptable en cap registre.

2.1.1.14 Desplaçament de l'accent. S'observa desplaçament de l'accentuació del mot en les paraules *futbol* [ú] en 3 casos (2 en valencià i 1 en central), *canvies* [á] (C) i *elit* [é] (V). Aquest tipus de desplaçament acostuma a ser una interferència forana i no és acceptable ([GIEC 5.2.1.1d](#)).

2.1.1.15 Articulació del mot *però*. La pronúncia de la conjunció *però* presenta diversos fenòmens. D'una banda, com hem comentat a l'apartat de vocalisme, es produeix una caiguda de la *e* pretònica en contacte amb una *r*: *prò*. Aquest fet apareix principalment en els interlocutors del dialecte central, però també se n'observa algun cas en els nord-occidentals. Aquesta pronúncia és molt habitual en el llenguatge espontani, tot i que és preferible evitar-la en els registres formals.

D'altra banda, es detecta la tendència dels parlants a la pronúncia plana del mot [péro] en lloc d'aguda [pəró] o [peró] en parlants centrals i, amb més freqüència, nord-occidentals. El desplaçament de la tonicitat també comporta la manca de neutralització de la *e* en [ə] en els parlants centrals. En valencià i bona part del nord-occidental, la pronúncia plana [péro] és pròpia del discurs oral espontani, tot i que s'evita en un discurs oral llegit i en registres formals. En la resta de parlars, la pronúncia plana no és acceptable en cap registre. La pronúncia pròpia dels registres formals és [pəró] o [peró].

2.1.2 Consonantisme

2.1.2.1 Substitució de la lateral palatal [ʎ] per la semivocal [j]. S'observen molts casos de ieisme, és a dir, substitució sistemàtica de la lateral palatal per la semivocal palatal. Concretament, es compten 60 realitzacions d'aquest fenomen distribuïdes en vuit de les mostres analitzades, amb presència de totes les varietats: *vull* [j] (N), *detall* [j] (V), *fallar* [j] (C), *lloc* [j] (S), *mallorquinista* [j] (B), *millor* [j] (C, V, N). Segons la gramàtica (GIEC 4.2.5), «no és acceptable [...] la substitució generalitzada de la lateral palatal per la semivocal palatal».

2.1.2.2 Articulació de la *v*. S'observa l'absència del so fricatiu labiodental sonor /v/ en tots els parlars analitzats; hi ha un ús generalitzat de [b] o [β].

2.1.2.3 Realització de la consonant fricativa postalveolar sonora [ʒ] com a semivocal [j]. En els mots *jo* i *ja* s'observa la pronúncia de la consonant inicial *j* com a semivocal [j], i també la pronúncia com a fricativa postalveolar sonora [ʒ]. La GIEC considera totes dues pronúncies acceptables en tots els registres: «Els mots *jo* i *ja* poden pronunciar-se segons els parlars amb consonant palatoalveolar sonora, generalment fricativa, o amb semivocal», i afegeix que «la pronúncia amb semivocal és la més general de la zona sud del nord-occidental i del central, en valencià i en eivissenc» (GIEC 2.5.2c, OIEC 2.6.6.1a).

Es troben altres casos en els quals la fricativa postalveolar sonora [ʒ] es pronuncia com a semivocal [j]: *jugar* [j] (B), *agent* [j] (C); *jugaran* [j] i *junts* [j] (B). Aquesta pronúncia no és acceptable en cap registre (GIEC 4.2.3.1).

2.1.2.4 Ensordiment de sibilants sonores: [z] > [s] i [gz] > [ks]. Apareixen exemples d'ensordiments de la *s* sonora com: *bàsicament* [s] *ací* (V); *cosa* [s] (V); *decisió* [s] (V), *lesions* [s] (C); *posar* [s] (B); *senzilla* [s] (C); *catorze* [s] (C i V). Aquestes realitzacions sordes de les sibilants no pertanyen als registres formals (GIEC 4.2.3.2). També hi ha un tertulià neoparlant que ensordeix el grup consonàntic [gz] a [ks] en el mot *exacte* [ks].

2.1.2.5 Sonorització de la *s* sorda: [s] > [z]. S'observen casos de sonorització de la *s* sorda en mots que contenen *-miss-* o *-press-*: *impressionant* [z] (N), *missatges* [z] (C),

retransmissions [z] (N) i *pressió* [z] (C); i en altres mots com *ambiciosos* [z] (N), *etcètera* [dz] (C) i *cossos* [z] (N). Aquesta pronúncia no és adequada en els registres formals ([GBU 2.3 R6](#)).

2.1.2.6 Realització de la [dʒ] (escrita *g, j, tg, tj*) com a [tʃ]. S'observen dos interlocutors del valencià central que realitzen la consonant africada postalveolar sonora [dʒ] com a africada postalveolar sorda [tʃ]. Aquesta pronúncia apareix tant en principi de mot com en interior de mot: *se va donar en gner* [tʃ] *de 2005* (V); *enrodejat* [tʃ] *de gent* [tʃ] (V); *tenia gestos* [tʃ] (V); *jugadors* [tʃ] *jóvens* [tʃ] (V); *va jugar* [tʃ] (V). La gramàtica ([GIEC 4.2.3.2](#)) explica que «Determinats parlars valencians (sobretot el valencià central) i nord-occidentals (bàsicament, ribagorçans) no tenen sibilants sonores». Afegeix, però, que «Totes aquestes realitzacions sordes de les sibilants no pertanyen als registres formals».

2.1.2.7 Ensordiment de l'africada palatal [dʒ] en [tʃ]. En les mostres, s'observen tres casos en els quals es produeix aquest ensordiment: *fetge* [tʃ] (V), *mitja part* [tʃ] (S) i *mitja hora* [tʃ] (C). Aquesta realització no pertany als registres formals ([GIEC 4.2.3.2](#) i [GBU 2.3 R4](#)).

2.1.2.8 Sonorització de l'africada palatal [tʃ] en [dʒ]. S'observa un cas d'un neoparlant que pronuncia la paraula *fitxatge* realitzant el grup -tx- com a [dʒ]. Aquesta realització no és adequada en cap registre.

2.1.2.9 Africació de la fricativa palatoalveolar sorda [ʃ] en [tʃ]. S'observen tres casos d'aquest fenomen en els mots *aixecat* [tʃ] (C) i *marxar* [tʃ] (C) (el segon mot es repeteix en dos interlocutors diferents, tots dos centrals). Aquest fenomen és propi dels parlars occidentals i del Camp de Tarragona ([GIEC 4.2.3.1b](#) i [GBU 2.3 R8](#)). Tot i això, els interlocutors en qüestió no pertanyen a cap d'aquests dialectes i, per tant, la pronúncia adequada seria [ʃ].

2.1.2.10 Realització del grup -tz- del sufix -itzar com a [s]. S'observa un cas en el qual es pronuncia el mot *finalització* amb [s] en un parlant valencià. En parlars occidentals i baleàrics és acceptable la pronúncia de [dz] com a [z] ([GIEC 4.2.3](#)), però no és acceptable la realització com a [s].

2.1.2.11 Assimilació del mode d'articulació del grup -tm- en [mm]. S'observa diverses vegades la pronúncia del mot *setmana* i derivats amb una simplificació del grup -tm- en [m]: *durant la setmana* [m] (C); *aquesta setmana* [m] *del juny* (N); *la setmana* [m] *passada* (N); *ho fem cada setmana* [m] (S); *aquest cap de setmana* [m] (S). La pronunciació recomanable d'aquest grup consonàntic és [mm] ([GIEC 4.4.3.1](#)).

2.1.2.12 Pronúncia grup -mpt-. S'observen dos casos de mots que contenen el grup -mpt-, *compte* (N) i *simptomàtica* (N), en què aquest grup es pronuncia com a [nt]. Aquesta pronúncia no és adequada.

2.1.2.13 Emmudiment de la / del quantificador i adjectiu *altre (altra, altres)* i dels pronoms *nosaltres, vosaltres*. S'observen casos d'aquest fenomen en dos parlants, un de nord-occidental, que ho fa de manera sistemàtica, i un de central: *l'altra* [∅] *persona* (N); *l'altre* [∅] *dia* (N); *una altra* [∅] *cosa* (C); *lo que vosaltres* [∅] *mateixos esperàveu* (N); *se'ns ha carregat a nosaltres* [∅] (C). Aquest emmudiment s'evita en registres formals ([GIEC 4.2.5](#)).

2.1.2.14 Processos d'escissió de la nasal palatal (B). S'observen casos d'aquest fenomen: *any passat* [jm] (B) (aquest sintagma apareix 2 vegades); *almenys* [jn] (B); *menys* [jn] (B). Aquest procés és propi del mallorquí i el menorquí, en els quals, quan la nasal palatal va seguida de consonant, s'escindeix en una seqüència formada per una semivocal semivocal [j] i una nasal que s'assimila a la consonant següent ([GIEC 4.4.4](#)).

2.1.2.15 Simplificació grup consonàntic -st del demostratiu aquest. En diversos casos s'observa la simplificació del grup consonàntic -st del demostratiu *aquest* seguit de mot iniciat per so vocàlic: *aquest any* [akètán] (N), [əkètán] (C) i [əkètán] (C), *aquest equip* [akètekíp] (N), *aquest últim* [akètúltim] (N) i *aquest interès* [əkètiŋtərés] (C). La pronúncia sense la s quan la paraula que segueix el determinant comença per so vocàlic es dona en la parla espontània.

2.1.2.16 Pronúncia de la b en el grup -bl-. S'observen alguns casos d'aparició del grup -bl- darrere vocal tònica: *possible* i *possibles*, pronunciades totes dues amb [pl] (N) i *increïble* [βl] (N). En alguns parlars és freqüent l'ensordiment de la consonant oclusiva d'aquest grup quan és posttònic, i en la part més meridional de l'oriental i del nord-occidental i en el valencià, la /b/ es pronuncia com a aproximant [β]. L'ensordiment de l'oclusiva s'evita en registres formals ([GIEC 4.3.6](#), [GEIEC 2.3.6](#), [GBU 2.2 R10](#)).

2.1.2.17 Grup [ks]. S'observen tres casos en què el grup [ks] es pronuncia com a [s]: *acceptava* [s] (V), *expressar-se* [s] (V), *construcció* [s] (C) i *selecció* [s] (C). Per contra, hi ha tres casos més en què la s es pronuncia com a [ks]: *estrany* [ks] (V), *estranyes* [ks] (V) i *estratosfèric* [ks] (N). Aquestes pronúncies no són adequades en cap registre.

2.1.2.18 Grups consonàntics finals en mallorquí. S'observa el cas d'un tertulià que pronuncia *als voltants* com [alβoltáns] (B): el grup consonàntic final de *als* perd la s. Aquest fenomen és degut al fet que, en mallorquí, «qualsevol grup consonàntic final de més d'una consonant es redueix a una de sola, la més propera al nucli, quan el mot següent comença per consonant» ([GIEC 4.4.3.5d](#)).

2.1.2.19 Realització de la preposició a amb epèntesi. S'observen casos en què s'afegeix una consonant entre la preposició i el mot següent iniciat per vocal per a evitar el contacte vocàlic: *a* [að] *ells* (V), *per a* [að] *ell* (V), *si a* [að] *ell* (V), *a* [əm] *aquest* (C), *a* [ən] *aquest* (C), *al* [ənəl] *camp* (C), *al* [ənəl] *Reial Madrid* (C). D'una banda, en la llengua oral col·loquial és habitual que algunes preposicions presentin variants o confusions, com en el cas de la preposició *a*, que té les variants col·loquials *an* i *amb*, per evitar el contacte amb la vocal següent. De l'altra banda, el valencià col·loquial tendeix a pronunciar un *d* per evitar el contacte de la preposició *a* i la vocal inicial de pronoms personals i demostratius ([GIEC 19.3](#)).

2.1.2.20 Elisió de la b del mot amb davant vocal. S'observen nombrosos casos d'aquest fenomen: *amb el Tot gira* [Ø], *amb el temps* [Ø], *amb el Cristiano* [Ø] (C); *amb aquesta* [Ø], *amb el calendari* [Ø], *amb un entrenador* [Ø] (N); *amb una victòria* [Ø] (S). És preferible evitar l'elisió de la b davant vocal en els registres formals ([GIEC 4.3.2](#)).

2.1.2.21 Elisió de les aproximants intervocàliques (d i v). S'observa un cas d'elisió de la v intervocàlica en el possessiu *meva* [Ø] (N), pròpia de registres col·loquials. També apareix l'elisió de la d de la paraula *vegades* [Ø] (N). La caiguda de la dental aproximant és freqüent

en la parla espontània de bona part del valencià i del nord-occidental. Aquestes realitzacions s'eviten en els registres formals ([GIEC 4.4.3.3](#), [GEIEC 2.3.8](#)).

D'altra banda, s'ha detectat l'elisió de la segona [t] de la seqüència *tota esta*, pronunciada com [toésta] (V), que implicaria una sèrie de fenòmens fonètics: [tóta ésta] > [tòtésta] > [tòðésta] > [toésta]. El resultat no pertany als registres formals.

2.1.2.22 Elisió de la *r* final. S'observen dos casos en què es produeix una elisió de la *r* final de la preposició *per*: *a per* [ape] *la copa* (N) i *per* [pe] *exemple* (V).

2.1.2.23 Caiguda de la *r* final de l'infinitiu seguit de pronom. S'observen dues combinacions de verb i pronom en què s'elideix la *r* final de l'infinitiu, amb els consegüents canvis en els pronoms: *desitja'ls-hi molta sort* (N) (per *desitjar-los*) i *mentalitza'ns de que la pista serà la que serà* (N) (per *mentalitzar-nos*). En alguns parlars, és possible l'elisió de la *r* en qualsevol infinitiu. Tot i això, «aquests fenòmens no transcendeixen a la llengua formal» ([GIEC 4.3.4](#), [GEIEC 2.3.3](#) i [GBU 2.4 R11-12](#)).

2.1.2.24 Articulació del mot *també*. S'observa la variant *tamé* del mot *també* en un parlant del nord-occidental, que ho fa repetidament, i en un del valencià. Aquesta variant no és pròpia dels registres formals.

2.1.2.25 Pronúncia de la sigla *ACB*. S'observa alternança en la pronúncia de la sigla *ACB*, pronunciada 4 vegades [àsèbé] (C, N, V) i 4 vegades [àθèbé] (C, V, N). Aquesta segona pronúncia no és adequada en cap registre, ja que la fricativa dental sorda [θ] no forma part del repertori fonètic del català.

2.1.2.26 Pronúncia del mot *doncs*. En diverses ocasions els tertulians nord-occidentals pronuncien la conjunció *doncs* com a [dónks], a diferència dels altres parlars en què no es pronuncia la *c* [dóns].

2.1.2.27 Pronúncia del mot *exemple*. S'observa un cas en què un interlocutor valencià pronuncia *per exemple* com [pej]éuple]. La GNV ([2.4.2a](#)) explica que la pronunciació com a [ejj] del grup *ex-* seguit de vocal és acceptable en els àmbits territorials en què és pròpia.

2.1.2.28 Pronúncia del mot *errada* (S). S'observa el cas d'un tertulià septentrional que pronuncia la paraula *errada* com [əráðə], és a dir, pronunciant la ròtica bategant en lloc de vibrant. Aquesta pronúncia probablement és deguda a una interferència del francès.

2.1.2.29 Aspiració en lloc de la *s*. En un interlocutor valencià s'observa la substitució de la *s* per una aspiració en el mot *respirar*, pronunciat com *rehpirar*. Aquesta pronúncia no és adequada en cap registre i és deguda, probablement, a una interferència forana.

2.1.2.30 Altres canvis fonètics. S'observa un cas de metàtesi en el mot *darrere* [rəðérə] (C); un cas de dissimilació, *qualsevol* [kwànsəβól] (C); un cas de rotacisme, *has vist* [aβíst] (B); i un cas d'assimilació, *saps* [sáts] (N). Totes aquestes realitzacions són pròpies del llenguatge oral espontani i no són adequades en el registre formal.

3 FENÒMENS MORFOLÒGICS

3.1 Ús de l'article general i del salat. Les formes de l'article definit singular, en general, s'usen adequadament, tot i que es detecta en alguns casos l'ús de la forma sil·làbica en lloc de l'asil·làbica: *la època* (V), *el inici* (V), *la explicació* (V), *la oficial* (V), *la hegemònica* (V), *el anar-ho* (N), *el atac* (C), *la opció* (C), *la última* (N). Aquest fenomen apareix repetidament en els interlocutors valencians i més puntualment en els dels altres dialectes.

Respecte a l'article salat, els tertulians d'IB3 en fan usos diferents. Alguns només l'utilitzen de tant en tant (alternant-lo amb el general) i d'altres, de manera sistemàtica: *es final*, *es tema*, *des gol*, *des cafè*, *s'estudi*, *sa germana*, *sa prèvia*, *ses camisetes*, *ses veles*. En general, els usos de l'article salat són els adequats tenint en compte la dialèctica que s'estableix entre el llibre d'estil, que reclama l'ús de l'article general per a la comunicació pública, i la comunicació espontània que domina les tertúlies; només trobem un cas en què un tertulià diu *s'altar*, tot i que, segons la gramàtica ([GIEC 16.3.1.1b](#)), els noms que expressen conceptes relacionats amb la religió van amb l'article general i no pas amb el salat en tots els registres. Amb tot, cal tenir en compte que es tracta d'un altar profà, en honor d'un jugador de futbol, i per tant l'ús de l'article salat és adequat.

3.2 Plural jóvens. S'observa un cas en què un interlocutor valencià usa la forma *jóvens* per al plural de la paraula *jove*: *jugadors jóvens* (V). En determinats parlars, especialment occidentals, el plural dels noms i adjectius amb el radical pla acabat en *n*, com ara *home*, *jove*, *orfe* o *cove* ([GIEC 4.3.3.2](#)) manté la consonant *n* del radical. Amb tot, les formes sense la consonant *n* (*homes*, *joves*, *orfes*, *coves*) s'estenen en els registres formals ([GIEC 7.3.1](#)).

3.3 Variant re. S'observen dos casos en què s'utilitza la variant *re* del mot *res*, en un parlant central i un de nord-occidental. Aquesta variant està recollida al diccionari normatiu ([DIEC](#)).

3.4 Demonstratiu. S'observen diferents usos dels demostratius segons els parlars. En la majoria de parlars s'usa el sistema binari. En les mostres se'n troben de primer grau: *aquest interès* (C), *aquesta temporada* (N), *aquests ànims* (B), *aquestes dones* (S); i de segon grau: *aquell partit* (B), *aquella pista* (N). En parlars valencians, de la Franja i en eivissenc s'usa el sistema terciari. En les mostres apareixen formes no reforçades dels determinants de primer grau: *este programa*, *esta setmana*, *estes coses* (V); i de segon grau: *eixe acord*, *eixa anècdota*, *eixos mateixos tècnics* (V). De tercer grau, les formes reforçades: *aquella va ser una història molt curiosa*, i *quins temps aquells* (V). Segons la gramàtica ([GIEC 16.4.1](#)), tant les formes reforçades com les no reforçades són acceptables, encara que en els registres formals són preferibles les reforçades.

Respecte als adverbis demostratius, en valencià també s'usa el sistema ternari: *me passe totes les vesprades per ací*; *vas allí i palmes*; *i en tornar d'allà*; *ahí estem*. La forma *ahí* s'usa en valencià col·loquial i s'evita en els registres formals ([GIEC 20.4.1](#)). Els tertulians dels altres parlars usen el sistema binari: *aquí guanya* (C); *allà a l'estadi* (B).

Per acabar, referent als pronoms demostratius trobem exemples dels tres pronoms: *això ho fem cada setmana* (S); *allò és el normal* (C); *anem a fer açò* (V).

3.5 Variant aixòs de això. S'observa un cas en el qual un interlocutor nord-occidental utilitza la variant *aixòs* per al pronom demostratiu *això*: *A Wimbledon no crec que passi aixòs, d'acord?* (N). Aquesta variant pertany al registre col·loquial i no al registre formal.

3.6 Possessius. La gramàtica ([GIEC 16.5.2](#)) diu: «En la llengua parlada, les formes *meva*, *teva* i *seva* predominen, a grans trets, en l'àrea oriental, i *meua*, *teua* i *seua*, en l'occidental, com també en el septentrional i l'eivissenc.» En les mostres analitzades s'observa que aquesta distribució es compleix en valencià, en central i en mallorquí: *la seua selecció*, *la seua vinculació* (V); *la seva fotografia és aquesta*, *la teva obligació* (C); *M'heu agafat a ca meva encara*; *contra sa seva germana* (B). Però no en septentrional ni en nord-occidental: *un partit que era a la seva mà* (S); *a casa seva amb la seva gent*; *les seves armes*; *la teva situació a nivell personal* (N). Totes aquestes realitzacions són adequades en tots els registres.

3.7 Ús del numeral *dos*. S'observen dos casos en què s'utilitza el numeral *dos* i no la forma femenina *dues* quan acompanya un mot femení: *una de dos* (C) i *teniu a dos persones* (V). Encara que en alguns parlars com el valencià s'usa la forma *dos* com a invariable, en els registres formals és preferible mantenir la variació de gènere *dos/dues* ([GIEC 17.2.1.1](#), [GIEC 12.3.1](#) i [GBU 18.4](#)).

3.8 Variants dels pronoms *nosaltres* i *vosaltres*. En tres interlocutors balears s'observa l'ús de les variants *noltros* i *voltros*: *està aquí amb noltros* (B); *noltros pensam que és un gran professional* (B); *jo estic amb voltros* (B); *sempre amb voltros* (B). Segons la gramàtica ([GIEC 8.1c](#)), cap d'aquestes formes no transcendeix als registres formals.

3.9 Variant *aixina* de *així*. S'observa un cas en què un tertulià valencià utilitza la variant *aixina* de l'adverbi de manera *així*: *tenia el seu abonament en el amfiteatre de Mestalla, aixina com el seu company* (V). Aquesta variant pertany als registres col·loquials i s'evita en els formals ([GIEC 20.3.5b](#)).

3.10 Variants de *veure*. S'observen diverses variants de l'infinitiu *veure*. En alguns casos es produeix la monoftongació del diftong *eu* reduït a [o] o [e]: *vere* (N), *vore/vorem* (V i B). Aquestes pronúncies s'eviten en registres formals ([GIEC 9.6.2g](#) i [GBU 7.3d](#)).

També s'observen dues aparicions de la variant dialectal no palatalitzada *vec* (N) en lloc de *veig* ([DCVB](#)).

3.11 Variants de *vaig* i *faig*. S'observen casos de dos interlocutors, un de nord-occidental i l'altre balear, que pronuncien la forma *vaig* sense l'africada final i amb una [j]: [báj]. L'interlocutor nord-occidental també ho fa amb la forma *faig*: [fáj]. En mallorquí, la pronúncia [váj] seguida de consonant és l'única solució acceptable. En les mostres, la mateixa persona diu *va[j] guanyar* i també: *va[j] entrenar* (B), acceptable la primera i vulgaritzant la segona. En nord-occidental, les pronúncies [báj] i [fáj] pertanyen als registres informals.

3.12 Variant *feim* de la persona 4 del present d'indicatiu del verb *fer*. S'observa la variant balear de la primera persona del plural del present d'indicatiu del verb *fer* (*fem*): *feim* (B) ([GIEC 9.6.1.6b](#), [DCVB](#)).

3.13 Terminació [e] de la 3a persona del singular de verbs en present i condicional d'indicatiu. S'observen formes verbals de la tercera persona del singular en les quals la *a* de la síl·laba final es pronuncia [e]. Aquest fenomen apareix en formes del present d'indicatiu: *acaba* [e], *agrada* [e] (N), *juga* [e] (N i V), i del condicional (*passaria* [e], *s'hauria*

[e], *seria* [e](N). Aquestes formes són habituals en parlars del català nord-occidental i valencià septentrional en tots els registres ([GIEC 9.4.2.1](#) i [PEOLC II Morfologia 2.1](#)).

3.14 Terminació [o] de la 1a persona del singular del present de subjuntiu. S'observa que un interlocutor nord-occidental diu: *no fa falta ni que baixo* (N). Les formes rizotòniques del present de subjuntiu amb la marca -o que s'usen en alguns parlars nord-occidentals són col·loquials i s'eviten en registres formals ([GIEC 9.4.4.2](#)).

3.15 Verbs amb formes velaritzades. S'observa l'aparició de formes verbals velaritzades: *ha sapigut esperar* (S), *pot fer el que li dongui la gana* (N); *siguent el segon o el primer jugador del món* (C); *diguent que aquest partit tindria lloc aquest cap de setmana* (S). Aquestes formes no són acceptables en registres formals; les formes adequades són *sabut*, *doni*, *sent* i *dient* ([GIEC 9.6.1.2](#), [GEIEC 5.5.1a](#) i [GBU 7.2 R1](#)).

3.16 Variant de l'auxiliar del passat perifràstic. S'observen quatre aparicions de la variant col·loquial de l'auxiliar del passat perifràstic: *Vem dir fa cosa d'un any* (C); *veu ser dijous fent el Tot Costa des del Primavera Sound, no... no els vau* [sic] *anar a veure o veu aprofitar la polsereta?* (C); i *vem obtenir la medalla en relleu*. Les formes *vem* i *veu*, en lloc de *vam* i *vau*, de les persones 4 i 5 de l'auxiliar *anar*, són variants generades per analogia de l'auxiliar *haver* (*hem* i *heu*). Són formes col·loquials i no transcendeixen als registres formals ([GIEC 9.5.2](#), [GEIEC 5.4.2a](#) i [GBU 6.6 R3](#)).

3.17 Variant de l'increment incoatiu. S'observa un cas en què un interlocutor valencià utilitza la forma verbal *invertisques* (V). Aquesta variant de l'increment incoatiu amb sibilant és pròpia dels parlars occidentals i presenta la vocal *i*. Aquesta variant s'accepta en tots els registres ([GIEC 9.4.3.2](#), [GEIEC 5.3.2b](#) i [GBU 6.1 R4](#)).

3.18 Participi de ser. S'observa la variant *set* del participi del verb *ser*: *hi ha hagut èpoques que han set dures* (N). Aquesta variant és col·loquial ([GIEC 9.6.8a](#)).

3.19 Variant del subjuntiu del verb poder. S'observa un cas en què un interlocutor mallorquí usa la forma *poguem* [poɣəm] per a la primera persona del plural del present de subjuntiu. El [DCVB](#) recull aquesta variant en el paradigma del baleàric. La forma preferible en els registres formals és *puguem* ([GIEC](#)).

3.19 Variant del subjuntiu del verb poder. S'observa un cas en què un interlocutor mallorquí que usa la forma *poguem* [poɣəm] per a la primera persona del plural del present de subjuntiu. El [DCVB](#) recull aquesta variant en el paradigma del baleàric. La forma preferible en els registres formals és *puguem* ([GIEC](#)).

3.20 Ús de la forma sil·làbica de la preposició de davant vocal. S'observen diversos casos en què la vocal de la preposició *de* no s'elideix davant un mot començat per so vocàlic: *el famós partit de Elx* (V); *l'opció unilateral de ampliar-li dos anys* (V); *les condicions de eixa opció* (V); *el problema és de inscripció* (C). Les aparicions d'aquest fenomen són principalment de tertulians valencians, tot i que també trobem un cas d'un interlocutor central. L'ús de la forma sil·làbica *de* davant vocal no és acceptable ([GIEC 19.3](#), [GEIEC 14.4](#) i [GBU 21.1 R2](#)).

3.21 Manca de contracció de preposició i article. S'observen alguns casos en què no es fa la contracció entre la preposició *per* i l'article masculí que la segueix: *a veure si per el camí*

anem remant (N); *una operació* [...] *feta per els tècnics de l'acadèmia* (V). Aquesta manca de contracció quan l'article no pot formar síl·laba amb el mot següent no és acceptable en cap registre ([GIEC 16.3.1c](#), [GEIEC 10.3.1b](#) i [GBU 12.2 R4-5](#)).

3.22 Truncaments. S'observen dues paraules que han passat pel procediment del truncament: *tele*, que és un truncament del mot *televisió* i apareix en dos tertulians nord-occidentals, i *crono*, truncament de *cronòmetre*, que apareix un cop en un interlocutor també nord-occidental. El truncament és un procediment d'abreviació que modifica la paraula eliminant-ne una part, i conserva les propietats sintàctiques i el significat. Segons la gramàtica ([GIEC 6.5.3.1](#)), aquest procediment és més propi dels registres informals i no sol transcendir als registres formals.

4 FENÒMENS SINTÀCTICS

4.1 L'article amb valor individualitzador. Els tertulians utilitzen l'article *el* amb valor individualitzador en la construcció més corrent, que és amb el relatiu *que*: *jo, el que vull dir* (B); *li dirà què és el que falta* (C); *diguen el que diguen* (V); *és el que caracteritza l'afició* (N). Tot i això, també s'observa l'ús de l'article neutre *lo* amb valor individualitzador repetides vegades en tots els dialectes analitzats menys en el septentrional: *no es pot afegir més de lo que s'ha afegit* (C); *és lo que pensem* (B); *per lo que deia ara Paco Polit* (V); *no és lo que vosaltres esperàveu* (N). L'ús de *lo* amb valor individualitzador és col·loquial i no s'adequa al registre formal ([GIEC 16.3.1.4](#)).

També trobem un cas en què s'usa amb valor individualitzador l'article *el* seguit d'un adjectiu qualificatiu: *aquesta actitud de nen consentit, que jo crec que és el trist pel futbol en general* (C), construcció restringida als registres formals ([GIEC 16.3.1.4c](#)).

4.2 Lo amb valor ponderatiu. S'observen dos casos en què s'utilitza l'article neutre *lo* amb valor ponderatiu: *parlem de lo bonic i lo maco que és* (N) i *hem de recordar més tot lo guapo que va ser* (B). Aquest ús es troba en els registres informals per interferència forana i no és acceptable ([GIEC 16.3.1.5](#) i [GBU 12.6 R2](#)).

4.3 Ús de la forma plena dels pronoms. S'observa l'ús de formes plenes dels pronoms davant del verb en lloc de les reforçades en tertulians de català baleàric, septentrional i valencià. El pronom *se* apareix repetides vegades, per exemple: *sabem que se jugarà* (S), *un bar que se diu La Cofradía* (B), *jo crec que no se coneixia* (V). Així mateix, s'observa un cas de l'ús del pronom *me*: *me dona molta pena* (B), i un del pronom *te*: *te dixa* (V). També s'observen alguns casos dels pronoms *mos* i *vos*, tant davant com darrere de verb (en el cas de *vos* també en verbs acabats en vocal): *contar-mos* (V), *mos ha fet més mal* (B), *se mos dona bé tot* (B), *mira-vos* (B), *vos recorde* (V), *vos enrecordau* (B). La forma *mos* no és adequada en registres formals. La resta de formes plenes (inclosa la forma *vos*) són acceptables en els parlars en què es mantenen, però en els registres formals són preferibles les formes reforçades i, per al pronom *vos*, la forma *us*. ([GIEC 8.3.2](#) i [GBU 16.1 R5](#)).

4.4 Combinacions pronominals: S'observa un cas en què en lloc de la combinació pronominal *us en*, apareix la combinació *se'n*: *se'n recordeu* (V). Segons la gramàtica ([GIEC 8.4.3.2b](#)), «En parlars valencians i en part en tarragoní, *ens* i *us* poden ser substituïts per *es*

i aparèixer tant en posició anteposada com posposada al verb»; tot i això, aquestes formes s'eviten en registres formals.

4.5 Confusió pronominal. S'observa un cas en què un interlocutor neoparlant diu, en lloc del pronom de datiu *li*, el pronom d'acusatiu *el*: *El Barça no torna a buscar un jugador que l'ha dit que no [...] (el jugador) que l'explicava a l'Anaís i al Carles Ruipérez [...] que era el jugador el que estava interessat...* Aquest ús no és acceptable en cap registre ([GIEC 13.5.3](#))

També s'observa un cas en què un tertulià central diu: *hi ha gent que pot opinar-ho*. La matèria sobre la qual s'opina no s'expressa amb un complement directe, sinó amb un complement de règim amb la preposició *de* o *sobre* ([DEIEC](#)), que es pronominalitza amb *hi* o *en*, no pas amb *ho*.

D'altra banda, hi ha alguns casos en què es fa un bon ús del pronom *hi*: *estem en disposició de fer un primer balanç, entre cometes, amb alguns dels esportistes que hi han pres part* (N); *confiàvem que s'acabaria cedint i hi acabaríem anant* (N); *la idea de que no hi havia la voluntat de que hi anéssim però que ens hi apropiàvem al màxim* (N) ([GIEC 18.6.4](#)).

4.6 Perífrasi verbal «anar a + infinitiu». S'observen diferents casos en què aquesta perífrasi verbal apareix amb valors diferents del prototípic, és a dir, diferents del valor d'imminència. Per exemple: *ell anava a ser el filtre* (V), amb valor de futur de passat (que s'expressa amb el condicional: *ell seria el filtre*); *en apostes no se va a invertir* (V), amb valor futur (s'invertirà); *va a estar tres mesos fora* (V), amb valor futur (estarà). L'ús de la perífrasi amb aquests valors no és acceptable ([GIEC 24.8.5.2f](#), [GEIEC 29.3.2b](#) i [GBU 28.3](#)).

4.7 Perífrasis d'obligació. S'observen alguns casos en què s'usen les següents perífrasis d'obligació: *el partit el tenia que guanyar* (N); *n'hi ha que tindre-ho tot preparat* (V); *se tinga que enterar* (V); *la situació es té que desbloquejar* (C). En català, la perífrasi d'obligació es forma amb *haver de* + infinitiu, i les perífrasis «*tenir que* + infinitiu» i «*hi ha que* + infinitiu» no són acceptables ([GIEC 24.8.4.1b](#) i [GBU 28.2 R1](#)).

També s'observen casos en què els interlocutors usen la perífrasi d'obligació prevista per la normativa: *has d'anar a dalt* (N); *tots hem de trobar una mica l'equilibri* (N); *l'has de reservar 10 o 12 partits perquè t'arribi a final de temporada al 100%* (C); *l'hem de parlar, com dèiem al principi, de la notícia que coneguérem el cap de setmana* (V); *se parla molt de si havia de tenir minuts o no* (B).

4.8 Infinitiu en oracions independents. S'observa un cas en què s'usa un infinitiu per dirigir-se als interlocutors: *Agrair-vos a vosaltres per tenir-nos en consideració per la tertúlia i a totes les penyes que ens han donat suport a la iniciativa* (N). Segons la gramàtica ([GIEC 24.6.1c](#)), no és acceptable silenciar el verb en forma finita (generalment modals o de necessitat) i utilitzar només l'infinitiu. En aquest cas concret, doncs, la solució adequada hauria sigut: *volem agrair-vos [...]*.

4.9 Fenòmens preposicionals. S'observen alguns casos en què es produeix una substitució errònia de preposicions àtones. Hi ha alguns exemples en què s'usa la preposició *amb* en lloc de *en*: *s'ha convertit amb un gran rematador* (C) (el verb *convertir-se* regeix la preposició *en*); *igual que amb futbol, que encara hi ha play-offs disputant-se* (N) (expressa l'àmbit de referència); *entrem amb matèria* (N) (l'expressió és «entrar en matèria»). Aquesta substitució no és acceptable en registres formals ([GIEC 19.3.3.2](#)).

Hi ha casos en què s'usa la preposició *en* per a situacions en què hauria d'aparèixer *amb*, principalment amb valor de companyia en valencià: *acabava de dinar en companys o en amics* (V); *Xarrar en Jaume Domènech* (V); *com ara me passe totes les vesprades per ací, parlant en Carbo, estava en Samuel l'altre dia i en Nacho Rodilla* (V). També trobem la preposició *en* amb altres valors: *en Villarroel les coses eren...* (V), amb el sentit de 'en el temps de Villarroel'; o *van parir la mateixa operació en Warren Madrigal* (V), en què Madrigal és el jugador objecte de l'operació. La substitució de *amb* per *en* és habitual en registres col·loquials del valencià; tot i això, cal evitar-la en registres formals ([GIEC 19.3](#)).

S'observa un cas en què el tertulià diu: *era el jugador que estava interessat en venir al Barça* (C). Tot i que el verb *interessar-se* regeix la preposició *en*, quan va seguit d'un verb en infinitiu la preposició alterna amb *a* o *de*. Tant el manteniment de la preposició *en* com el canvi de preposició són acceptables, però el canvi és la solució preferible en els registres formals ([GIEC 26.5.2](#), [GIEC 23.5.2](#) i [GBU 37.3](#)).

S'observa un cas en què un interlocutor septentrional usa la construcció *cap club català serà en semifinal d'aquest Super XIII*. Segons la gramàtica ([GIEC 19.3.1.2e](#)), aquest ús de la preposició és adequat. En aquest context, en la resta de parlars és més habitual l'ús de la preposició *a*. Tot i això, en l'aparició analitzada probablement es deu a la interferència del francès.

4.10 Ús de la preposició davant una subordinada substantiva introduïda amb *que*.

S'observen diversos casos en què trobem una preposició seguida de la conjunció *que*, introductora d'una subordinada. Generalment aquest fenomen es dona amb la preposició *de*: *Al marge de que ahir ell surt com a guanyador* (C); *ens vam preparar amb la idea de que no hi havia la voluntat de que hi anéssim* (N); *trenta segons abans de que toqui timbre* (S); *abans de que acabara la temporada* (V); *a banda de que...* (B). També hi ha algun cas en què la preposició és *en*: *confiàvem en que s'acabaria cedint* (N); *pensant en que al polonès al final li queda un any* (C). Segons la gramàtica ([GIEC 26.4.1.2](#)), en els registres formals s'elideixen les preposicions *a*, *de*, *en* i *amb* davant una oració introduïda per la conjunció *que*.

4.11 Complement directe precedit de preposició. S'observen alguns casos en què apareix un verb transitiu seguit d'un complement directe introduït per la preposició *a*: *acompanyaran també a Samu Costa* (B); *hem d'animar a tots es jugadors* (B); *l'any passat era el Barça el que volia a Nico Williams* (C). Com a norma general, en casos com aquests el complement directe no va precedit de cap preposició ([GIEC 19.3.2](#)). Però sí en determinats casos com ara quan el complement directe és un quantificador pronominal: *s'ha carregat a tres dels grans* (N) ([GIEC 19.3.2.2b](#)).

També s'observa un cas en què un interlocutor septentrional diu: *Doncs felicitats a aquestes dones, que han aconseguit a guanyar una vegada més una competició*. El verb *aconseguir* és transitiu i, per tant, seguint la norma anterior, el complement directe que l'acompanya no va precedit de preposició. Tot i això, probablement, en aquest cas es tracta d'una interferència de la construcció francesa *réussir à*.

4.12 Ús de la preposició *per* introduint parts del dia. S'observen dos casos en què s'usa la preposició *per* en aquest context: *el dissabte pel matí* (V), i *va al Bernabéu per la nit* (C). La localització en les parts del dia s'indica amb les preposicions *a* o *de*. Col·loquialment, en

certs parlars s'usa la preposició *per*, però s'evita en registres formals ([GIEC 19.3.5.2b](#), [GEIEC 14.4.5](#) i [GBU 21.6 R3](#)).

4.13 Oracions de relatiu precedides de preposició. S'observen casos en què en lloc del relatiu compost *el qual* s'usa la construcció *el que* precedida de preposició: *em va sorprendre la naturalitat **amb la que** es parla d'ell* (C); *és un jugador **al que** li ha anat molt bé* (C); *un amic **al que** anem a acomiadar-lo del València* (V); *fins al moment **en el que** Ron Gourlay va prendre la decisió* (V); *en el moment **en el que** passa això* (V). La construcció d'influència forana *el que* precedida de preposició no és acceptable en els registres formals, en què s'usa el relatiu compost *el qual* (o *què/qui* quan és possible) ([GIEC 27.4.2.3](#), [GEIEC 24.3.3c](#) i [GBU 38.2 R2](#)).

També s'observen altres casos en què els tertulians usen les construccions formals: *jugadors al voltant **dels quals** armar i formar un equip* (V); *comencem a desenvolupar tots els temes **dels quals** vos hem vingut parlant en l'inici* (V); *feien el partit de futbol, entre **els quals** hi havia un seguidor del Madrid donant bots i alegria i satisfacció* (C); *li permet preparar aquest partit important, **del qual** ja vas parlar la setmana passada* (S); *No recordes un moment **en què** diguis* (C); *hi ha hagut moments **en què** s'ha anat parlant una mica de tot* (N).

4.14 Preposicions *per* i *per a*. En l'ús de les preposicions *per* i *per a* en contextos de finalitat o destinació els interlocutors s'atenen als dialectes respectius: *aquesta actitud de nen consentit, que jo crec que és el trist **pel** futbol en general* (C); *Felicitats, doncs, compartides des de Ràdio Arrels, **per** les dones del XIII català femení* (S); *m'he posat guapo **per** l'ocasió* (N); *A vore si van a demanar el llistat de la Residencia Ballesol **per a** fitxar **per al** filial* (V). Tal com diu la gramàtica ([GIEC 19.3.5.1](#)): «En valencià, en tortosí i en els parlars més occidentals del nord-occidental, es diferencien clarament totes dues preposicions. En la resta del nord-occidental s'usen d'una manera menys sistemàtica. I en els altres parlars (català septentrional i central, parlars baleàrics i alguerès) es fa servir *per* d'una manera general. En els registres formals es diferencia l'ús de totes dues preposicions [...]»

4.15 Ús de l'expressió *anar a per*. S'observa un cas en què un interlocutor nord-occidental diu: *i **anem** allà, com t'he dit, **a per** la copa* (N). L'ús de l'expressió *anar a per...* amb el significat de 'anar a buscar alguna cosa' s'usa col·loquialment en certs parlars, però s'evita en els registres formals ([GIEC 19.3.5.3h](#)).

4.16 Verb *haver-hi* amb adjunció del pronom *en*. S'observen diversos casos en què dos tertulians valencians usen el verb *haver-hi* amb adjunció del pronom *en*, sense antecedent, a més del complement: ***n'hi ha hagut** tants exemples de jugadors de franquícia* (V); *és veres que **n'hi ha** una temporada* (V); *informàrem d'eixe acord entre totes les parts que **n'hi havia** entre el València Club de Futbol, Deportivo...* (V); ***N'hi hagué** destitucions, n'hi hagué eixides* (V). Segons la gramàtica ([GIEC 18.6.3.4a](#)), en els registres informals, en valencià el verb *haver-hi* incorpora sempre *en*. Tot i això, aquest ús s'evita en registres formals.

4.17 Concordança de nombre en el verb *haver-hi*. Segons la GIEC, en baleàric, en nord-occidental i en septentrional, aquest verb no concorda amb el seu argument intern; tot i això, s'observen exemples de concordança: ***hi han** periodistes* (V); ***hi havien** precedents* (N); ***hi han** play-offs disputant-se* (N). S'observa un cas en nord-occidental en què no hi ha

concordança: *l'any passat hi va haver* problemes (N). En registres formals, l'ús consolidat és la manca de concordança ([GIEC 21.4.3](#), [GEIEC 5.6c](#) i [GBU 29.4 R2](#)).

4.18 Absència de concordança entre un verb inacusatiu i un SN. S'observa un cas en què un interlocutor nord-occidental diu: *amb un sol partit pot passar moltes coses* (N). Es tracta d'un verb inacusatiu que no concorda amb el sintagma nominal que el segueix; en els parlars nord-occidentals aquest fenomen es considera acceptable ([GIEC 23.3.1d](#)).

4.19 Oracions d'infinitiu posposades al verb principal introduïdes per preposició. S'observa un cas en què un parlant septentrional usa la construcció *és importantíssim per l'equip de l'USAP de guanyar aquest partit a Giral*. L'ús d'aquesta preposició és optatiu quan l'oració d'infinitiu fa de subjecte; per tant, en aquest cas és adequat ([GIEC 19.3.4.2f](#)).

4.20 Absència del pronom en. S'observen alguns casos en els quals hi ha absència del pronom *en*: *Ja (∅) hi ha 11?* (B); *I llavors (∅) hi ha una altra* (C); *i al final obtindrà el que vol, que és una renovació, una millora de contracte, (∅) estic convençudíssim* (C); *l'equip arriba bé, (∅) tenim moltes ganes* (N). En aquests casos, no es pot prescindir del pronom. En canvi, en les mostres n'observem també bons usos: *La previsió és de tenir-ne dos* (N); *en conec els noms* (N) ([GIEC 18.6.3.1](#), [GEIEC 13.8.2](#), [GBU 17.2e](#), [GBU 29.4](#)).

4.21 Ús de la combinació pronominal els hi com a datiu plural. S'observen alguns casos en què s'usa el pronom datiu *hi* combinat amb el pronom de datiu plural per a introduir el complement indirecte: *desitjà'ls-hi molta sort* (N); *els hi han forçat la pròrroga* (C); *els hi resolgui alguns partits* (C); *els hi he fet el salt* (N). Aquesta forma de datiu plural no s'empra en els registres formals ([GIEC 8.2.1f](#), [GIEC 8.4.3.4](#), [GEIEC 13.4.2f](#), [GBU 16.1 R11](#)).

4.22 Absència de preposició en la construcció tant a... com a... S'observa un cas en què un tertulià nord-occidental diu: *tant a la competició masculina com la competició femenina?* La construcció *tant a... com a...* requereix l'aparició d'una preposició darrere de *tant* i de *com* en tots els registres i, en aquest cas, no apareix darrere el *com*.

4.23 Manca de complements. El verb de moviment *anar* selecciona un complement de règim obligatori amb valor locatiu direccional. S'observa un cas en què un interlocutor central diu: *Jo [∅] vaig anar dijous, divendres i dissabte*. No és acceptable prescindir del complement de règim amb el verb *anar* en cap registre ([GIEC 13.5.4](#)).

També s'observa un cas en què un tertulià nord-occidental diu: *i en aquest cas durant els Jocs seguíem [∅] per les xarxes* (referint-se a *els resultats*). El verb *seguir* és un verb transitiu i, per tant, cal que vagi acompanyat d'un complement directe. Aquest tipus de construccions no són acceptables en cap registre.

4.24 Duplicació pronominal. S'observa un cas en què hi ha duplicació del pronom *hi*: *a la manifestació pública que hi va haver-hi a la Cibeles* (C). També apareix un pleonasma en una oració de relatiu: *un amic al que* (vegeu 4.13) *anem a acomiadar-lo* (V). Aquesta duplicació en oracions de relatiu apareix en registres informals, però no és adequada en registres formals ([GIEC 27.7.2](#)).

4.25 Possessiu redundant. Segons la gramàtica ([GIEC 18.4.2.2c](#)), quan s'expressa un objecte de l'esfera personal que no és una possessió inalienable, el posseïdor animat pot ser expressat per un datiu o per un possessiu. En una de les mostres s'observa un cas en què

un interlocutor valencià diu: *A més, l'Athletic es guardava l'opció unilateral de ampliar-li dos anys més el seu contracte*. En aquest cas, s'usa tant el pronom datiu com el possessiu per a referir-se a la relació del posseïdor amb el contracte. És preferible usar només una de les dues opcions.

4.26 Relatiu col·loquial. Hi ha un tertulià nord-occidental que diu: *sí que és veritat que és una pista que no ens agrada massa, **que** no estem molt acostumades*. Aquest cas és una oració de relatiu col·loquial en la qual hi ha el nexa *que* i cap element que faci la funció sintàctica. L'opció adequada hauria sigut canviar *que* per *a la qual / a què*. És una construcció habitual en els registres informals, però s'evita en els registres formals ([GIEC 27.7.1](#), [GEIEC 24.5a](#), [GBU 38.6a i R1](#)).

4.27 Preposició *de* en una oració dislocada. S'observa un cas en què un interlocutor nord-occidental diu: *De... de dir, ostres, no?, la gent com som, i tal. Bueno, **exigents en som***. A la part remarcada en negreta, s'observa una dislocació a l'esquerra de l'adjectiu *exigents*, que es reprèn amb el pronom *en*. Algunes dislocacions s'introdueixen amb la preposició *de*, però és optativa quan, com en aquest cas, l'element dislocat és un adjectiu en funció d'atribut ([GIEC 33.3.2c](#)).

4.28 Locució causal *com que*. Aquesta locució causal encapçala un adjunt oracional que introdueix informació coneguda. En les mostres s'observa un tertulià valencià que diu: *EuroCup, **com** ha tingut tants noms*. La conjunció *com* (sense *que*) s'usava en la llengua antiga, però actualment s'evita en registres formals i es percep com a interferència. Per tant, l'opció preferible en aquest cas seria la locució *com que* ([GIEC 29.2.3.2](#)).

4.29 Absència de la conjunció *que*. S'observa un cas en què un interlocutor balear diu: *He de dir [Ø] és una gran promo*. Tenint en compte que és una oració subordinada substantiva declarativa amb un verb en temps finit, ha d'anar introduïda per la conjunció *que*, és a dir, *he de dir **que** és una gran promo* ([GIEC 26.4](#)).

4.30 Ús de l'adverbi *pas* en septentrional. S'observa un cas en què un interlocutor septentrional usa l'adverbi *pas* per expressar negació: *Per tant, un equip dels Dracs, que ha **pas** preparat la semifinal de Cup de la millor de les maneres, acaben de perdre*. En septentrional *pas* és l'expressió habitual de la negació ([GIEC 35.4.2.2d](#), [GBU 24.4](#)).

4.31 Ús redundant de *com*. S'observa l'ús redundant de la preposició *com* en aquest context: *ja se l'ha reservat com 10 o 12 o 13 partits (C)*. Segons la gramàtica ([GIEC 19.4.4.2](#)), l'ús de *com* és redundant quan coexisteix amb un quantitatiu.

5 FENÒMENS LÈXICS

5.1 Formes lexicals interferides

En les mostres analitzades s'observa l'ús de diverses formes interferides, que s'exposen a continuació.

Element	Definició	Exemples
A tope	'al màxim, a totes'	<i>Desitjà'ls-hi molta sort, eee confiança a tope; ha demostrat moltes vegades del que són capaces i a tope, no? (N)</i>
Adelantar	'avançar'	<i>Potser em vaig adelantar un any (C)</i>
Agafar	'aconseguir, sumar'	<i>És el moment com mai d'agafar cinc punts o quatre per poder una mica donar-se aire (S)</i>
Alevosía	'traïdoria'	<i>Que és quan Cristiano Ronaldo, de cop i volta, a més, amb premeditació i alevosía, perquè no és allò que diguis, t'agafa en calent i dius, val, perfecte, t'ha agafat en calent (C)</i>
Algo	'alguna cosa'	<i>Home, llavors potser que descomptem algo de la nòmina (C); Home algo haurà gaudit (N); algo més? (V); perquè algo que també sempre hem dit (N)</i>
Apretar	'esforçar-se, donar el màxim'	<i>És quan apretà... Que va ser la divuit/ dèneu la del centenari... (V)</i>
Bueno	'bé'	<i>Bueno, bàsicament ací, en este programa (V); Bueno sí, unes setmanes interessants (N); que bueno, que sí, que és una possibilitat renovar (C); La Cartuja, bueno ja està (B)</i>
Carinyo	'afecte'	<i>I quan acaba el partit li dic amb aquest amic meu merengón, amb tot el meu carinyo (C); us tinc molt carinyo (N).</i>
Casi	'quasi'	<i>Tot el pavelló ple, casi cada partit (N); sap que no té físic per marxar de casi ningú (C)</i>
Claro	'és clar'	<i>Claro... (V)</i>
Curtir	'estar-hi avesat, estar-hi fet, tenir experiència, enfortir-se'	<i>Jo crec que això també curteix una mica (N)</i>
Despedir-se	'acomiarar-se'	<i>Anarem Rafa Lahuerta, Merchina Peris i jo a Sueca, aaa a sa casa a despedir-se, no? (V)</i>
En fin	'en fi'	<i>Pues se va..., en fin. Té un repertori molt ample (V)</i>
Enfoc	'enfocament'	<i>Fins i tot a Bilbao l'enfoc és diferent (C)</i>
Enterar-se	'assabentar-se'	<i>Que se tinga que enterar per la premsa d'una decisió que li han de comunicar personalment a ells el primer (V)</i>
Escriure (neoparlant)	'inscriure'	<i>Si troba la capacitat per escriure el jugador (C)</i>
Gesto	'gest'	<i>Ni un sol gesto despectiu (N)</i>
Igual	'potser'	<i>Igual es pensa... (C); igual canvis d'entrenador (C)</i>
Impàs	'moment de transició, punt mort, atzucac'	<i>Arribaves a aquests Jocs en un impàs de la teva vida que és una mica particular (N)</i>

Inclòs (com a ultracorrecció d' <i>inclús</i>)	'fins i tot'	<i>Marxa al Bayer o marxa a l'Arsenal o... o... al Madrid inclu... inclòs (C)</i>
Juntant	'ajuntant'	<i>És una competició que, juntant dotze disciplines esportives en quatre o cinc dies, literalment és comprimir-ho tot (N)</i>
Liar	'embolicar'	<i>La que us acaba de liar aquest... aquest home en un tres i no res (C)</i>
Millons	'milions'	<i>O sigui, pagues els 58 millons, però hi ha però no hi ha negociació... (C)</i>
O sea	'o siga'	<i>Dos grups radicals del Llevant en el camp de l'Elx pegant-se entre ells, o sea, del mateix equip (V); i després ell ell va trencar en el futbol, o sea, és curiós, no? O sea, va tindre una presència mínima (V); jo crec eee, que fent bé. O sea, i i... estan els temps per a persones com ell (V); acceptava el seu paper, però no era una estrella, o sea, ell no volia... (V)</i>
Ojalá	'tant de bo'	<i>Ojalá jugui n'Abdón, ojalá fiqui gol (B); que sigui el que tingui que ser, ojalá doncs surti bé (N)</i>
Parche	'pegot, pegat'	<i>A mi me sembla un parche. No pel porter, eh? El porter me pareix molt bo (V)</i>
Porque	'perquè'	<i>Porque si tu... si tu mires Lamine, Ferran Torres (C); I per mi és diferent porque canvia el relat del Barça (C); I per mi, és aquest és el gran canvi, porque això dona al Barça (C); desbloquejar eee... en aquest moment, porque si no... (C)</i>
Pos/pues	'doncs'	<i>Pos ara vull veure el Segurola què diu de tot el tema (C); Pos què em dieu a mi! (V) Pues bé, moltes ganes (B); Pues el seu context és fer el que li done la gana (C); Pues mira, mmm... Pedro Martínez, jo crec que va viure la seua segona final de Lliga (V); i al final, pues jo crec que cada equip jugue amb les seves armes (N)</i>
Pulgar	'polze'	<i>Va respirar posant, com en Gladiador 1 i 2, el pulgar cap a dalt, cap a baix (V)</i>
Revaloritzar-se	'revalorar-se'	<i>pues podria revaloritzar-se (V)</i>
Enfrentar-se	'enfrentar-se'	<i>No té el punt llegendari de quan s'enfrentaven Djokovic, e... Nadal i Federer (C)</i>
Tinglat	'rafal, cobert, magatzem'	<i>Pot ser que la festa fora després en els tinglats del port? (V)</i>
Tio	'noi, paio, xaval'	<i>O sigui, és allò de dir... què està dient aquest tio? (C); Recorde Pedro Martínez, el famós Pedro Martínez de la Lliga guanyada i que després se'n va i diu: «Tio...» (V); pues un tio molt, molt guai (V)</i>
Vale/val	'd'acord, entesos'	<i>Val. Te dixa... (V); no és allò que diguis, t'agafa en calent i dius, val, perfecte, t'ha agafat en calent (C),</i>

		<i>Doncs escolteu, començarem ara, vale? (N); Vale. eeem Us ha semblat un moment tan històric (C); (de) Ron Gourlay i de Peter Lim, vale? (V)</i>
Vamos	‘vaja’	<i>Que al final estes coses... però vamos (V); tenia gestos eee dee vamos, de comprensió i d’ajuda màxima (V)</i>
Venga	‘vinga’	<i>venga va i comencem ja, entrem amb matèria (N); es mereixen aquesta confiança de de venga som-hi (N).</i>
Vàries	‘diverses, unes quantes’	<i>Ja sabeu que aquesta casa, i ho hem destacat vàries vegades, ha fet un esforç (N)</i>

Dels mots descrits anteriorment n’hi ha que es repeteixen amb una certa freqüència: de *bueno*, se n’han comptat fins a 45 aparicions en les diverses mostres analitzades. Apareix amb més freqüència en interlocutors valencians i nord-occidentals, però també en un de balear i un de central. Igualment, la paraula *pues* apareix 37 vegades en les mostres analitzades, majoritàriament en tertulians valencians, però també en nord-occidentals, centrals i balears. També es repeteix unes 8 vegades el castellanisme *vale* i 3 la forma adaptada *val*.

5.2 Formes lexicals no normatives

Element	Definició	Exemple
Adiu	‘adeu’	<i>Fins la setmana entrant, adiu, adiu Albert, adiu tothom (S)</i>
Aviam	Encreuament entre <i>a veure</i> i <i>vejam</i> , per expressar curiositat	<i>I dius, aviam... Què... Què has vist? (C)</i>
Clar	Reducció de ‘és clar’	<i>Clar, la... la que tenim al cap de Federer (C); Clar, tot això eee... pot provocar que l’any que ve encara sigui més exigent la gent (N); Perquè, clar, la natació no deixa de ser un esport individual (N); Clar, vosaltres heu patit molts revessos (N); Clar, ja s’ha trobat un paradigma diferent del que heu viscut vosaltres (N)</i>
Mem	Contracció de <i>meem</i> (=veiam), en mallorquí	<i>Toni, tot d’una tornarem amb tu per veure mem si ja tenim l’onze de Javier Aguirre. Jo personalment, mem, m’hagués... m’hagués agradat veure n’Abdón</i>
Solsament (recollit al DCVB)	‘solament’	<i>Dissabte només, no solsament va faltar als seus companys, sinó que va faltar als antics jugadors del Madrid (C)</i>
Xerrar (en mallorquí,	‘parlar’	<i>Ara no vull xerrar en nom de sa penya (B); De ben segur se va xerrar d’ell (B); quan xerràveu d’aquest tema, s’ha xerrat de pertot (B)</i>

recollit al DCVB)		
Xarrar (en valencià)	'parlar'	<i>Pausa per a la publicitat. I en tornar d'allà, xarrem d'açò i de moltes coses més (V); xarrar en Jaume Domènech (V)</i>

5.3 Formes lèxiques col·loquials

S'observen diverses formes lèxiques pròpies del llenguatge col·loquial:

Element	Definició	Exemple
Guai	'bo, bonic, atractiu'	<i>Pues un tio molt, molt guai. I la seua família també (V)</i>
Flipar	'al·lucinar, sorprendre's'	<i>Has flipat eh? (C)</i>
Hosti	interjecció per a manifestar admiració, sorpresa o contrarietat	<i>Però sí que és cert que... que jo penso que, hosti, lo de l'any passat va ser una fita important (N)</i>
Enxupar-se	Hipòtesi: del castellà <i>chupar-se</i> . 'M'he empassat'	<i>mira, m'he enxupat les tres carreres de motociclisme (N)</i>
Ostres	Eufemisme per <i>hòstia</i> . (recollit al DIEC)	<i>Però ostres, Déu-n'hi-do. (N); De dir, ostres, no? (N)</i>
Pasta	'diners' (recollit al DIEC)	<i>Si tens pasta, Paco, si tens pasta, ets excèntric (V)</i>
Paca	'cap a'	<i>Sempre tirem paca casa (V)</i>

5.4 Formes lèxiques especialitzades

En aquest apartat es presenten les formes lèxiques especialitzades de l'àrea temàtica esportiva:

Element	Definició	Exemple
Assaig	En rugbi, jugada que val l'obtenció de cinc punts	<i>Un molt bon equip de Pià ha pogut remuntar, fins i tot passar davant, i a l'últim minut un assaig gairebé sobre la sirena, eh, 30 segons abans de que toqui timbre abans de final de partit, un assaig preciós de Limoux (S)</i>
Dupla 'parella d'atac, duet'	Parella de dos jugadors que formen la línia davantera d'un equip, generalment molt ben compenetrats entre ells	<i>Trenca amb aquesta dupla, Muriqi i Larin, com deis... com dius, una dupla que quan juguen junts, mai fan gol (B)</i>

Gol	Acte de passar la pilota per la porteria	<i>Que a poc que fera gols en la Copa d'Or (V); una dupla que quan juguen junts, mai fan gol (B)</i>
Golejada	Acció de golejar	<i>La golejada va ser la segona lliga de Marcelino que guanyar pràcticament per inèrcia (V)</i>
Merengón	Derivat de <i>merengue</i> , 'aficionat del Reial Madrid'	<i>Aquest amic meu merengón (C)</i>
MVP	De l'anglès <i>most value Player</i> , trofeu que s'atorga al 'jugador més valuós'	<i>Potencialment estem parlant d'un candidat a l'MVP sense cap tipus de... de dubte (V).</i>
Penalti	En català 'penal'. En futbol, llençar la pilota, parada, des de la línia de 7 m.	<i>sa tanda de penaltis (B)</i>
Play-off	O 'eliminatòria'. Fase final d'una competició per establir la classificació definitiva	<i>ha quedat eliminat del play-off de l'ACB (C); El Barça de bàsquet eliminat de dels play-offs de la Lliga ACB (C)</i>
Deixar sentat ('deixar assegut, enviar a la banqueta')	Quan algú deixa de jugar i passa a estar a la banqueta	<i>Ha sigut 10 anys seguits titular indiscutible i el comences a deixar sentat (C)</i>

5.5 Articulacions defectuoses de formes lexicals

S'observa la paraula *bigote*: *El **bigote** d'en... el bigoti de n'Álvaro ja ve de sèrie, eh? (B)*. Probablement és fruit de la locució ràpida.

5.6 Altres usos impropis

S'observa l'ús del mot *comentar* amb el sentit de *dir*: *També que va **comentar** que li haurien de canviar el nom a la competició (C)*. Segons el DIEC, *comentar* significa 'escriure, fer, comentaris (sobre alguna cosa)', i l'ús que es fa de la paraula no s'adequa al significat.

També s'observa l'ús del verb *ficar* amb un significat diferent del que detalla el DIEC: *Home una temporada molt llarga. S'ha de reconèixer que **ficar** la Copa de la Reina gairebé a mitjans de juny... (N)*. En aquest cas, l'opció adequada seria *posar* o *programar*.

S'usa l'adjectiu *propi* amb valor intensificador o emfàtic: *el **propi** jugador (C)* i *fins i tot pel **propi** esport (N)*. En aquests casos, la solució adequada seria amb l'adjectiu *mateix* ([GIEC 15.5.3b](#)).

Altrament, trobem l'ús de la locució *a nivell de* amb valor figurat: *la realitat és que han estat uns Jocs molt curts **a nivell de** dies de competició (N); respecte a altres edicions dels Jocs*

i respecte a la teva situació **a nivell personal** (N); *Que els calendaris es canviïn a mitja temporada a nivell planning i a nivell organitzar les càrregues pels cossos tècnics és una barbaritat* (N). Segons la gramàtica ([GIEC 19.9.3.1a](#)), aquest ús no és acceptable en registres formals, en els quals s'opta per solucions com *pel que fa a* o *des del punt de vista*.

S'observen alguns casos en què s'usa el quantitatiu *massa/molt* en oracions negatives: *sí que és veritat que és una pista que no ens agrada massa, que no estem molt acostumades* (N); *No hi ha massa novetat, Manolo, sobre Javi Guerra* (V). En el cas del nord-occidental, com en la majoria dels parlars, el quantitatiu adequat en oracions negatives és *gaire*. El valencià no disposa del quantitatiu *gaire* i, habitualment, en aquests contextos s'usa *molt* ([GIEC 20.6.1a](#), [GIEC 35.4.1.1d](#), [GIEC 17.3.2](#)).

Per acabar, s'observa un cas en què s'usa el nom en castellà *Huesca* (V) per a referir-se a l'equip de futbol d'aquesta ciutat. La pràctica habitual en els mitjans de comunicació catalans és usar la forma catalana *Oscà*, però no sembla que sigui la d'À Punt.

5.7 Locucions, col·locacions i expressions distorsionades o interferides

5.7.1 Per influència del castellà:

- Olorar 'fer olor'/'fer pudor': *Que a nosaltres ens olorava la cosa que seria cessió pura i dura; tot olora que serà cessió pura i dura* (V).
- Baix secret de sumari 'sota secret de sumari': *Pots dir els noms o estan baix secret de sumari?* (V).
- De manera llarga i estesa 'extensament': *parlarem d'ella de manera llarga i estesa* (V).
- Donar la sensació 'fer la sensació': *la cosa dona la sensació que a vegades s'acaba amb la medalla i no* (N).
- Què tal? 'com va?': aquesta expressió apareix diverses vegades en les mostres analitzades. *Hola, què tal, Collet, eh?* (C); *Què tal? Bona nit* (C); *Sergi Guix, bona nit, què tal?* (N); *Molt bé, què tal el cap de setmana?* (V).
- Que té el seu aquell 'té el seu què': *Que té el seu aquell* (V).
- Tenir tela 'deu-n'hi-do', expressa abundància: *No, no, té tela* (V).
- Fer un capote, del castellà *echar un capote*, 'intervenir en un conflicte per evitar-lo': *Si l'Elx... l'Elx... l'Elx va fer ahí un capote* (V).
- Vaja per davant 'ho deixo dit': *El porter me pareix molt bo. Vaja per davant. Però assegurar-te un porter per un preu que saps que no vas a pagar per a que jugue només una temporada...* (V).
- És dir 'és a dir': *Però en el fons era una operació molt fàcil, és dir, Nico: tu vols venir al Barça?* (C); *té trencat el peroné. És dir, va a estar tres mesos fora de combat* (V)

5.7.2 Per influència del francès:

- Costat 'de la banda de, de l'equip de': *un Santo costat Limoux, és el nom del jugador, un Santo costat Limoux que ha sigut extraordinari* (S). Probablement es deu a una influència del mot francès *côté*.
- Donar-se aire 'distanciar-se': *és el moment com mai d'agafar cinc punts o quatre per poder una mica donar-se aire* (S). L'expressió francesa *se donner de l'aire* està recollida al [Dictionnaire de l'Académie Française](#).

- Sobre la sirena 'quan sona el final del partit': *i a l'últim minut {un assaig eee... un assaig... un assaig...} gairebé sobre la sirena* (S). Probablement es deu a una influència de l'expressió francesa *sur la sirène*.
- Sobre una lesió 'per una lesió': *perden el Thibaut Margalet **sobre** una lesió a la cuixa* (S). En català la preposició *sobre* no expressa relació de causa ([DIEC](#)).

5.8 Anglicismes

5.8.1 Adaptats:

- Espòiler: *De moment no us faig gaire **espòiler** de qui ens acompanya* (N).

5.8.1 Sense adaptar:

- Gods ('déus'): *Ribera i Regi, els **gods*** (V).
- Donar l'OK ('confirmar'): *Ron Gourlay, a l'hora de **donar l'OK** a una operació* (V).
- Staff ('plantilla o equip directiu d'un organisme'): *Jo crec que tant el club com el **staff*** (N).

6 FENÒMENS PRAGMÀTICS

6.1 Repeticions. S'observen una gran quantitat de repeticions de mots o grups de mots: *ens comprometem **a... a... a** no abonar la clàusula* (C); *I ja han passat tota una temporada **a... a** l'ACB* (N); *Has de tornar **a la... a la...** vida real* (N); *És un tie-break a deu punts, que **al pàdel al pàdel** el coneixen més, eh?* (C); *i a poc a poc han tornat **a... a...** remuntar, **a remuntar, a remuntar**, 12 a 12 a la mitja part* (S); *Hem vist un equip **de... de...** Sant Esteve XIII Català **amb aquesta... amb ... amb aquesta ... amb aquesta...** por de passar davant* (S); *Bé, és que viviu **amb... amb** ganes, no?* (B); *Bueno de fet **avui... avui** han comunicat que tres mil cent persones ja han renovat el carnet* (N); *Conscient **de... de qui...** qui era ell* (V); *aquí ja sabeu **que... que us anem us... us anem** barrejant depenent **de les conveniències... de les conveniències** de cadascú*. Aquestes repeticions amb contingut semàntic, probablement, serveixen d'ajuda als tertulians en la construcció improvisada del discurs.

6.2 Omplidors. Hi ha una gran quantitat d'omplidors en interlocutors de tots els dialectes. Els principals són *aaa...*, *eee...*, *iii...*, *mmm...* Per exemple: *la possibilitat que... **eee...** Sinner s'hi... es tornés a ficar al partit* (C); *És a dir, **mmm...** va a estar tres mesos fora de combat.* (V); *es tema Abdón **eee...** que s'ha parlat per... per molts de llocs del món; **eee...** vàrem vore exemple de... dels aficionats* (B); *Bernat, eren uns Jocs particulars, **eee...** Jo, l'altre dia, per exemple* (N); ***eee...** no... que no hi ha res a dir* (S); *a sa casa a despedir-se, no? **iii...** i, bueno, després a l'església* (B); *una persona que anava per la vida, **mmm...** **eee...** jo crec **eee...**, que fent bé* (C). A diferència de les repeticions, els omplidors no tenen contingut semàntic, sinó que són una articulació de veu. Aquests sons sovint s'usen amb la intenció de mantenir el torn de paraula mentre es construeix el discurs.

6.3 Correccions. Hi ha diversos casos en què els tertulians corregeixen aspectes lingüístics del seu propi discurs. S'observen correccions lèxiques: *eixa setmana venen dos, dos directius **del Bar... del Llevant** ací a parlar* (V); *Dubai, la nova franquícia de l'Eurolliga, **dels Emira... de la zona del golf Pèrsic*** (C); *Dos quarts **eee...** tres quarts i dos minuts de dotze*

de la nit (C); **En setem...** **En...** **juny o maig** del 2013, *crec que va ser* (V); *les penyes també s'han ofert per ajudar amb moltíssimes coses i això és d'agrair i sents* **la calor de...** **l'escalfor de...** de la gent (N); l'empipada de Joan Peñarroya estava justificadíssima amb alguns dels seus americans, concretament **amb alguna pèrdua...** **amb una pèrdua** de Jabari Parker (C); perquè van començar la campanya de... **d'abona...** **de socis** abans de... d'acabar la temporada (N).

També s'observen correccions d'aspectes morfosintàctics: *Ja havi...* **s'havien** enfrontat (C); *Jo recorde una de una guàrdia que* **en...** **n'hi** hagué en la època aquella del València en Pintor Morleón (V); *I la penya pues que tenen no paren* **de...** **d'animar** des del minut u fins al final (N); *Efectivament, efectivament* **Que...** **Quins** temps aquells, eh? (V); *Jo crec que al Madrid* **se li...** **li ve** un problema molt gran (C); *i la volem tancar bé i tots* **ani...** **anar** a guanyar-la (N); *La Cristina, això és lo que* **li té com...** **la té** commocionada (V); *N'hi ha una història* **d'eixa...** **d'eixe** ascens (V).

6.4 Frases inacabades. S'observa algun cas en què els interlocutors deixen frases inacabades: *que no és impostada. i lo que...* **eee...** *i després ell... ell va trencar en el futbol* (V); *Jo no miro la final de Roland Garros cada any, i, per tant, segurament em falta bagatge, i per tant...* *però el partit d'avui* (C); *I dius: «Oix...»* **semp...**, **vull dir** ... Però l'equip se va refer (V); *molt entranyable, molt directe, de cor,* **sense...** **mmm** (V).

6.5 Modalitzadors. S'observa l'ús del diminutiu en el quantificador *una mica* en quatre ocasions per part d'un tertulià nord-occidental. *Però tornant* **una miqueta**, *que ja ens acompanya a l'estudi, jo el primer que he de dir ...; Anem a centrar-nos* **una miqueta** *també en els èxits; Bernat, tornant* **una miqueta** *al que realment ens afecta; Veurem a veure si pel camí anem remant* **una miqueta** *per tenir el segon convidat.*

6.6 Ús del castellà. En els programes valencians hi ha una interlocutora que parla sistemàticament en castellà i n'hi ha d'altres que, tot i parlar en català de manera general, utilitzen el castellà quan hi ha presència de polifonia en el discurs. Per exemple: *O sea, «Línea de fondo», eee...* *Huesca Radio ¿Os acordáis de cuando estos ...? I efectivament això va ser una ajudeta important* (V), en aquest cas s'usa el castellà per simular una retransmissió fictícia de la ràdio aragonesa.

En un altre cas, l'ús del castellà és degut al fet que el discurs al qual fa referència havia estat pronunciat en castellà: *A banda del comunicat de la «presidencia dinámica» de Kiat Lim, que nos anava... que mos anava a tornar a l'hegemònica posició de Euro-Europa, i que «comenzaba un nuevo y apasionante capítulo del Valencia», algo més?* (V).

6.7 Interrupcions i encavalcaments. S'observa algun cas en què s'encavalquen les veus dels tertulians degut a l'espontaneïtat del discurs. A continuació es presenten dos exemples d'aquest fenomen:

Exemple 1:

- *Mira, m'he enxupat les tres carreres de motociclisme. M'he empassat la final de tenis i m'he empassat ara també la final de futbol. O sigui...*
- *I si vols recuperar...*
- *...que porto un dia de llit... Que, o sigui, em surt per les orelles. (C)*

Exemple 2:

- *I no jugava els trens...*
- *Tota la gent...*
- *...La Cristina, això és lo que la té commocionada.*
- *...que esteu ahí per el riu. (V)*

7 CONCLUSIONS

En les pàgines anteriors s'han analitzat un conjunt d'aspectes del llenguatge dels tertulians en programes esportius de diferents mitjans de comunicació dels Països Catalans. Es tracta de l'anàlisi de discursos públics emesos en nom propi, el dels tertulians, des dels micròfons d'uns mitjans de comunicació concrets. En aquestes mostres, a causa de les particularitats de la tertúlia com a gènere, s'observa una gran presència de llenguatge oral espontani. Els interlocutors, a partir d'un tema establert, s'expressen improvisant el discurs, no pas reproduint un text fixat prèviament. Això no exclou, és clar, que els interlocutors hagin pensat en els temes de què parlaran o fins i tot n'hagin fet una recerca prèvia.

L'espontaneïtat i la improvisació del discurs té unes conseqüències directes en l'expressió lingüística de qui parla, i evidencia la formació i la competència lingüística en català dels interlocutors. A continuació es presenten els aspectes més destacables de cadascun dels àmbits analitzats (fonètica, morfologia, sintaxi, lèxic i pragmàtica); en tots els àmbits s'observen efectes similars deguts a la parla automàtica: presència de trets dialectals i del registre informal, i també usos inadequats o interferits per altres llengües.

En primer lloc, pel que fa a la fonètica, d'una banda, es detecten imprecisions i pronunciacions inadequades, com per exemple pronúncies inesperades de les vocals, presència de ieisme (substitució de la [ɪ] per la [j]), realització de la [ʒ] com a semivocal [j], i ensordiments i sonoritzacions indegudes en les sibilants. I, d'una altra banda, s'observen trets fonètics dialectals i també peculiaritats de la parla col·loquial, com la caiguda de la vocal seguida de *r* (*vritat*, *pro*), simplificacions de grups consonàntics (*aquest equip* [akètékíp]), fenòmens d'escissió (mallorquí), pronúncia de [a] en comptes de [e] en síl·laba travada inicial (nord-occidental), realització de la [dʒ] com a [tʃ] (valencià).

En segon lloc, respecte als aspectes morfològics, es detecten les diverses formes d'articles, demostratius i possessius propis de cada parlar, així com variants de formes verbals (*vore* (N) / *vere* (B i V), *jugue* (V i N), *vem/veu* (C)...) i d'altres mots (*aixina* (V), *naltros/valtros* (B)). Igualment, s'observen fenòmens propis del registre informal com els truncaments (*tele*, *crono*). També s'ha vist en diversos casos la manca d'elisió vocàlica de la preposició *de* seguida de mots començats per un so vocàlic.

En tercer lloc, en l'àmbit de la sintaxi és allà on s'observen més fenòmens inadequats com ara la perífrasi d'obligació (*tenir que + infinitiu* i *haver-hi que + infinitiu*), l'ús de l'article *lo* amb valor individualitzador (*lo que...*) i ponderatiu, confusions pronominals, canvis de preposicions, i oracions de relatiu i subordinades substantives introduïdes amb *que* precedides de preposició. També s'observen fenòmens associats a dialectes concrets com l'ús de l'adverbi *pas* en septentrional, l'absència de concordança entre un verb inacusatiu i un SN (nord-occidental), el verb *haver-hi* amb adjunció del pronom *en* (valencià), l'ús de les preposicions *per* i *per a* (diferents segons els parlars) i l'ús de la forma plena dels pronoms febles (valencià, septentrional i balear).

En quart lloc, pel que fa al lèxic, s'observen una gran quantitat de formes lexicals interferides (principalment pel castellà). Les que més es repeteixen són *bueno*, *pues* i *vale*. També s'han detectat formes lèxiques no normatives associades a dialectes concrets com *xerrar* (B), *aviam* (C) i *adiu* (S), i formes lèxiques col·loquials com *flipar*, *hosti* i *guai*. Així mateix, hi ha terminologia esportiva específica, com *assaig*, *play-off* i *dupla*. S'observen usos impropis de mots o d'estructures catalanes (*a nivell de* i l'adjectiu *propí* amb valor intensificador), i locucions i expressions interferides pel castellà (*donar la sensació, què tal?*) i pel francès (*donar-se aire, sobre la sirena*); també hi ha, tot i que en menor quantitat, neologismes i anglicismes.

En cinquè i últim lloc, quant a l'àmbit pragmàtic, el caràcter dinàmic d'aquesta situació comunicativa afavoreix la presència de frases inacabades i d'interrupcions entre els tertulians. Igualment, l'espontaneïtat en la parla comporta la presència de repeticions, omplidors o correccions. Aquests fenòmens, però, si no es donen en una freqüència gaire elevada, no resten qualitat al discurs, sinó que el fan natural.

Al llarg de l'informe hem establert un diàleg entre els usos lingüístics dels interlocutors, la llengua estàndard (entesa com la *varietat supradialectal* de la llengua) i la normativa (explicitació de les normes d'una llengua). Hem observat que, com més informal i espontani és el discurs, més fàcilment emergeixen els trets dialectals dels parlants. Tot i tractar-se de mitjans de comunicació, on la llengua usada acostuma a ser l'estàndard formal, en aquest cas els tertulians utilitzen un registre més informal, adaptat a les particularitats de la situació comunicativa.

D'altra banda, el registre informal, l'espontaneïtat i la improvisació afavoreixen un llenguatge més automàtic, que sovint comporta fenòmens com pronúncies, estructures o mots imprecisos, inadequats o interferits per altres llengües. Considerem que hi ha marge de millora en aquest aspecte, una millora que no implica renunciar als trets dialectals, sinó evitar aquells fenòmens que afecten negativament la qualitat lingüística de cada interlocutor i, de retruc, la qualitat lingüística global d'aquest gènere comunicatiu.

8 BIBLIOGRAFIA

Normativa de l'IEC

[Gramàtica de la llengua catalana](#) (GIEC)

[Gramàtica essencial de la llengua catalana](#) (GEIEC)

[Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana](#) (GBU)

[Diccionari de la llengua catalana](#) (DIEC)

[Diccionari essencial de la llengua catalana](#) (DEIEC)

[Ortografia catalana](#) (OIEC)

Altres obres de l'IEC

[Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II](#) (PEOLC)

[Atles lingüístic del domini català](#) (ALDC)

Serveis amb cooperació de l'IEC

[Optimot](#)

[Cercaterm](#) (Termcat)

Altres obres. Diccionaris i gramàtiques

[Diccionari català-valencià-balear](#) (DCVB)

[Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana](#) (DECat)

[Diccionari normatiu valencià](#) (DNV)

[Dictionnaire de l'Académie française](#) (DAF)

[Gran diccionari de la llengua catalana](#) (GDLC)

[Gramàtica normativa valenciana](#) (GNV)

Altres obres. Llibres d'estil per als mitjans de comunicació

[ésAdir](#) (CCMA)